

RTU studiju kurss "Attīstības psiholoģija"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA0311
Nosaukums	Attīstības psiholoģija
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Irina Strazdiņa - Doktors, Docents
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursa mērķis ir sekmēt studentu prasmes un iemaņas personības attīstības psiholoģijas atziņu izmantošanā darbībā ar dažādu vecumposmu sociālās labklājības jomas klientiem, veicināt topošo sociālo darbinieku prasmes izvērtēt un respektēt attīstības un personības izaugsmes vajadzības. Šajā studiju kursā studenti iepazīstas ar cilvēka psihi attīstības galvenajām likumsakarībām, personības attīstības teorijām un vecumposmu attīstības īpatnībām, kā arī dažādu sociālo, ekonomisko un vides faktoru mijiedarbības un ietekmi uz indivīdu.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Kursa mērķi: Pilnveidot strukturētas zināšanas attīstības psiholoģijā, lai attīstītu un pilnveidotu studējošo izpratni par dažādu izzināšanas procesu darbības likumsakarībām; fiziskās, kognitīvās un sociāli emocionālās attīstības likumsakarībām agrās bērnības, pirmsskolas, jaunākā skolas vecuma, pusaudžu un jauniešu vecumposmā un to ietekmējošiem faktoriem; mācīšanās psiholoģiskiem aspektiem, sociālajiem procesiem grupā. Veicināt studējošo attīstības, personības aspektu izvērtēšanu, arī veicināt topošo sociālo darbinieku prasmes izvērtēt un respektēt attīstības, mācīšanās, saskarsmes un personības izaugsmes vajadzības. Kursa uzdevumi: 1. Sekmēt zināšanu un izpratnes veidošanos par attīstības psiholoģisko teoriju atziņām. 2. Sekmēt izpratnes pilnveidošanos par attīstības principiem, mehānismiem. 3. Attīstīt prasmes pielietot teorētiskās zināšanas profesionālajā darbībā, kā arī reālās dzīves situācijās.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Studentu patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli: gatavojoties semināriem un eksāmenam, studenti iepazīstas, analizē semināriem paredzēto teorētisko literatūru, avotus un materiālus, kā arī sniedz atbildes eksāmenā saskaņā ar kredītpunktu ieguvei norādītajām prasībām. 1. Personības attīstības nosacījumi un faktori. Personības struktūra, tās attīstības sfēras. Uzdevums: Psiholoģiskajā literatūrā izpētīt pamatkategoriju skaidrojumu. Raksturot sevi kā personību un kā individualitāti. 2. Attīstības iespējas. Attīstības procesu mijiedarbība: kognitīvā, afektīvā, psihomotorā sfēra. Stabīlie un kritiskie periodi dažādos vecumposmos. Krīzes situācijas psiholoģisks raksturojums. Vadošā darbība, psihi jaunveidojumi. Uzdevumi: Pilnveidot izpratni par attīstību dažādos vecuma periodos, par vadošo darbību, psihi jaunveidojumiem dažādos vecuma periodos. 3. Personības attīstības nosacījumi un faktori. Socializācijas process. Z. Freida psihoseksuālās attīstības koncepcija. E. Eriksona psihosociālās attīstības koncepcija. Ž. Piažē kognitīvās attīstības pieeja. Agrīnā vecuma bērnu psihiskā attīstība, likumsakarības, īpatnības. Izzināšanas procesu attīstība. Socializācija. Uzdevumi: Pilnveidot izpratni par E. Eriksona psihosociālās attīstības koncepcijas izmantošanas iespējām praktiskā darbībā. Salīdzināt dažādas attīstības koncepcijas, pilnveidot izpratni par attīstības specifiku dažādos vecuma periodos.

Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Damberga, I. (2015). Izglītības psiholoģija. Martinsone K., Miltuze, A. (red.) Psiholoģija 3. Lietišķās jomas. (82.–108. lpp.). Rīga: Zvaigzne ABC. 2. Kalvāns, Ē. (2018). Attīstības psiholoģija. Mācību līdzeklis e – vidē. RTA 3. Kalvāns, Ē. (2018). Mūsdienu personības teorijas. Mācību līdzeklis e- vidē. RTA 4. Martinsone, K., & Miltuze, A. (red.) (2015). Psiholoģija 1. Pamatjautājumi-teorijas un pētījumi. Rīga: Zvaigzne ABC. 5. Martinsone, K., & Miltuze, A. (red.) (2015). Psiholoģija 2. Personība, grupa, sabiedrība, kultūra. Rīga: Zvaigzne ABC. 6. Sebre, S., Miltuze, A. (2022). Attīstības psiholoģija. Rīga: Zvaigzne ABC. Papildu/Additional: 1. Boulbijs, Dž. (1998). Drošais pamats. Rīga: Rasa ABC. 2. Craig, G., & Baucum, D. (2002). Human Development (9th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall. (angļu vai krievu tulkojumā) 3. Geidžs, N. L., & Berliners, D. C. (1999). Pedagoģiskā psiholoģija. Rīga: Zvaigzne ABC. 4. Hewstone, M., Stroebe, W., & Jonas, K. (Eds.) (2015). An Introduction to Social Psychology (6th ed.). Chichester: John Wiley & Sons. 5. Myers, D., G. (2013). Psychology. 10th edition. New York : Worth Publishers. (pieejams PDF formātā: http://www.doralacademyprep.org/ourpages/auto/2016/4/2/44580505/Myers%2010th%20edition.pdf) 6. Ormrod, J. E. (2006). Educational Psychology: Developing Learners. (5th ed.) Upper Saddle River, N. J.: Pearson. 7. Papalia, D. E., Olds, S. W., & Feldman, R. D. (2008). Human Development. Boston: McGrawHill. Citi informācijas avoti/Other sources of information: 1. Arnett, J. J. (2000). Emerging adult hood: A theory of development from the late teens through the twenties. American Psychologist, 5, 469-480. 2. Krone, I. & Bite, I. (2013). Teorētiskā izpratne par vadības funkcijām un to attīstības atbalstu pirmsskolas vecuma bērniem. LU Raksti. Psiholoģija, 786, 75.- 88. 3. Laizāne, I. & Sebre, S. (2011). Jauniešu internalizētas un eksternalizētas problēmas saistībā ar piesaisti vecākiem un vecāku alkohola lietošanu. LU Raksti. Psiholoģija, 774, 51.-66. 4. Sovere, L. & Bite, I. (2014). Dzīvesspēks un tā novērtēšanas metodes. LU Raksti. Psiholoģija, 801, 96.-110.
Nepieciešamās priekšzināšanas	-

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakts stundas	Patstāv. darbs	Kontakts stundas	Patstāv. darbs
Attīstības psiholoģijas pētīšanas priekšmets. Psihes struktūra. Psihiskās attīstības likumsakarības. Attīstības dinamika filogēnēzē un ontogēnēzē. Attīstības jēdziens, attīstības faktori un likumsakarības	4	8	2	10
Personības attīstība dažādu psiholoģijas virzienu skatījumā	6	8	2	10
Es koncepcijas būtība. Pašcieņa, pašapziņa, pašvērtējums. Identitāte	2	4	2	10
Attīstības likumsakarības dažādos vecumposmos – pirmsskolas vecumā, jaunākajā skolas vecumā, pusaudžu, jauniešu, pieaugušo brieduma gados	12	12	2	10
Personības psiholoģiskās aizsardzības mehānismi	2	4	2	10
Cilvēka dzīves scenārijs, tā ietekme uz attīstību un pašizjūtu. Pieaugušo programmējošā darbība	2	4	2	10
Vajadzības un vērtības pieaugušo dzīvē. Pieaugušo darbības motivācija. Darbības un saskarsmes loma personības attīstībā	4	12	4	8
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas: * Demonstrē nozares raksturīgās pamata zināšanas un to kritisku izpratni; spēj kritiski izvērtēt un salīdzināt psiholoģijas pamatvirzienu atziņas, projicējot tās uz pašpieredzi; * Identificē indivīda kognitīvās sfēras un personības īpašību saikni ar uzvedību sabiedrībā; izprot cilvēka psihiskās attīstības likumsakarības.	Formatīvā vērtēšana, sniedzot studentiem savlaicīgu, efektīvu un pilnvērtīgu atgriezenisko saikni, reaģējot uz studentu vajadzībām. Semināros pilnā mērā atklāj tēmu, uzrāda prasmi patstāvīgi spriest par tēmā ietvertās problemātikas ģenēzi. Summatīvā vērtēšana par patstāvīgo darbu izpildi un par studiju kursa noslēguma darba izpildi.
Prasmes: * Spēj formulēt un analītiski raksturot nozares problēmas, argumentēti diskutējot gan ar speciālistiem, gan ar nespeciālistiem; * Identificē veselīgas personības veidošanās likumsakarības un to ietekmējošos faktorus, pielietojot personības teoriju atziņas savas un citu cilvēku uzvedības interpretācijā; * Prot pētīt personības un kognitīvās attīstības procesu.	Vērtēšanas kritēriji: Aktīva dalība semināros un grupu darba uzdevumu sagatavošana – 25%; studenta patstāvīgie darbi, kas veido eksāmena vērtējumu – 25%; Studiju kursa gala pārbaudījuma darba prezentēšana – 50 %. Semināru apmeklējums un aktīvās dalības kvalitāti nodrošina: aktīva līdzdalība jautājumu formulēšanā un analīzē, novērtēta runas precizitāte, argumentācija, dialogs ar citiem grupas dalībniekiem, individuālo un grupu uzdevumu veikšana, praktisko uzdevumu prezentācija

Kompetences: * Spēj patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt informāciju, kā arī izmantot to; izvērtē savas profesionālās darbības ietekmi uz sociālās labklājības jomas klientiem; * Izprot harmoniskas personības veidošanās likumsakarības un to ietekmējošos faktorus; * Pielieto apgūtās cilvēka psihiskās attīstības	Zināšanas, prasmes un kompetences atbilst eksāmena prasībām, parāda problemātikas izpratni. Summatīvais vērtējums 10 ballu skalā.
--	--

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
1. Starppārbaudījums – darbs semināros, formatīvā vērtēšana	25
2. Starppārbaudījums – patstāvīgo darbu summatīvais vērtējums	25
Eksāmena darbs: tests	50
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	